

ПРОБЛЕМИ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ПРИ ИЗГРАЖДАНЕ НА УМЕНИЯ ЗА ИНЖЕКЦИОННА ТЕХНИКА

М. ДИМИТРОВА, Н. ВАСИЛЕВА, СТ. ГЕОРГИЕВА И А. ДИМИТРОВА
Катедра „Здравни грижи“, Факултет „Обществено здраве“, МУ – София

PROBLEMS IN STUDENT TRAINING IN DEVELOPING SKILLS FOR INJECTION TECHNIQUE

M. DIMITROVA, N. VASILEVA, ST. GEORGIEVA AND A. DIMITROVA
Department of Health Care, Faculty of Public Health, Medical University – Sofia

Резюме. В процеса на обучение на медицинските специалисти от особено значение е усвояването на практически умения, свързани с провеждане на лекарствената терапия и лечебните процедури на пациентите. Изграждането на манипулативни умения при студентите се основава на стандарти за добра медицинска практика и на нормативните документи. Проблемите при усвояването на инжекционните техники от студентите от специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ според преподавателите са свързани основно със затруднения при спазването на алгоритъма на манипулациите и спазването на правилата на асептика и антисептика.

Ключови думи: обучение, инжекционна техника, умения

Abstract. In the process of training of medical specialists it is of particular importance to acquire the practical skills related to the conduct of the drug therapy and the healing procedures of the patients. The construction of manipulative skills in students is based on standards of good medical practice and normative documents. Problems in the use of injecting techniques by students of the nursing and midwifery faculties, according to the tutors, are mainly related to the difficulties in following the algorithm of manipulations and the observance of the rules of aseptic and antiseptic by students.

Key words: training, injection technique, skills

Увод

Формирането по време на обучението на знания, умения, навици, социалнопсихологична компетентност и поведение, специфични за професията на медицинската сестра, гарантира задоволяването във висока степен на обществените нужди от качествени здравни грижи и услуги и успешната адаптация и реализация на тези специалисти в здравеопазването [2].

В процеса на обучение на медицинските специалисти от особено значение е усвояването на практически умения, свързани с про-

веждане на лекарствената терапия и лечебните процедури на пациентите. Изграждането на манипулативни умения при студентите от специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ се основава на съвременните стандарти за добра медицинска практика и на нормативните документи, които определят техните професионални отговорности.

Цел на настоящото проучване е да се разкрият проблемите, които срещат преподавателите при практическото обучение на студентите от специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ и по-конкретно при усвояване на инжекционните техники.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

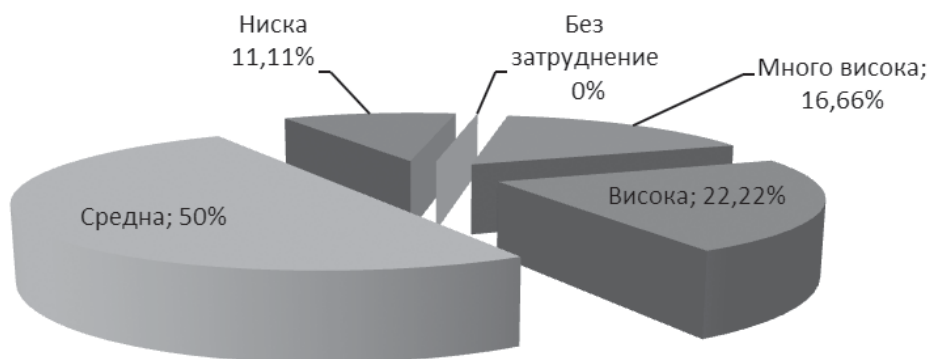
Извършено е анкетно проучване с преподавателите, които провеждат учебно-практическите занятия по дисциплините „Философия и въведение в сестринските грижи. Теоретични основи“ и „Философия и въведение в акушерските грижи. Теоретични основи“ във ФОЗ на МУ – София, през учебната 2016/2017 г. В проучването са включени 18 преподаватели. Проучването е проведено по проект, финансиран от Съвета по медицинска наука на МУ – София (Грант – 2016).

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

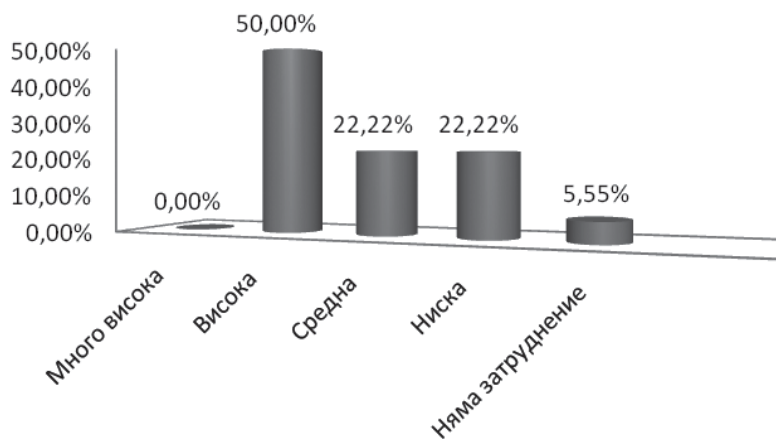
Преподавателите имат няколко важни задачи при усвояването на манипулативните умения от студентите, които включват теоретични знания, практически умения, спазване на правилата за асептика и антисептика и спазване на алгоритъма на съответната манипулация.

Степента на затруднения, които са наблюдавали преподавателите при запомняне на алгоритъма на инжекционните техники от студентите, са представени на фиг. 1.

Половината от преподавателите определят степента на затруднение на студентите при запомняне на алгоритъма на инжекционните техники като „средна“. Според 22,22% степента на затруднение е „висока“, а според 16,66% – „много висока“. „Ниска“ степен на затруднение са посочили 11,11% от преподавателите, а „без затруднение“ – няма отговорили. Тези данни определено показват затрудненията на студентите при усвояване на алгоритмите при различните манипулации. Последователността от дейностите за подготовка на: пациента, материалите, мястото за инжектиране, трябва да се спазва, без да се допускат пропуски и грешки. Затрудненията на студентите в тези случаи могат да се преодоляват чрез използване на съвременни нагледни средства и предоставяне на възможности за повече упражнения.

Фиг. 1. Затруднения на студентите при запомняне на последователността в алгоритъма на инжекционните техники

Фиг. 2. Затруднения на студентите при спазване на правилата за асептика и антисептика

Преподавателите определят степента на затруднение на студентите при спазване на правилата за асептика и антисептика при извършване на манипулации като „висока“ – 50,00%. Прави впечатление, че липсват отговори, определящи затрудненията на студентите като „много висока“ степен и като „липса на затруднения“ – 5,55%. „Средна“ степен на затруднения и „ниска“ степен се определят от преподавателите с по 22,22%.

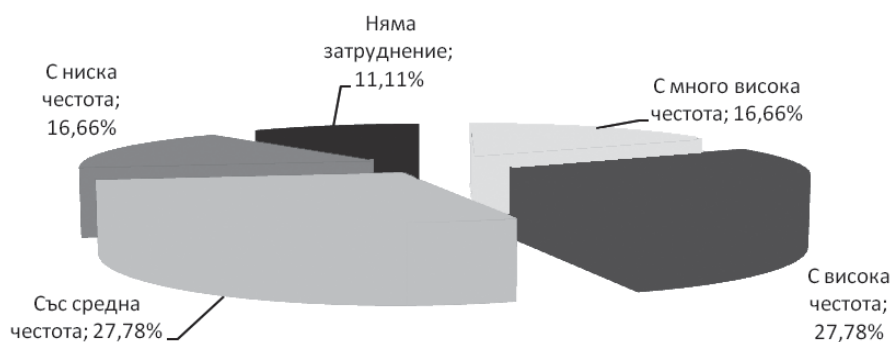
Нарушаването на правилата за асептика и антисептика при извършване на инжекционните техники от медицинска сестра или акушерката е недопустимо, поради опасност от въвеждане на инфекция в организма на пациента. Ето защо преподавателите поставят акцент върху спазването на правилата при оценяването на студентите и на техните манипулативни умения.

Честотата на нарушенията на правилата за асептика и антисептика при усвояването на инжекционните техники, които са наблюдавали преподавателите, е представена на фиг. 3.

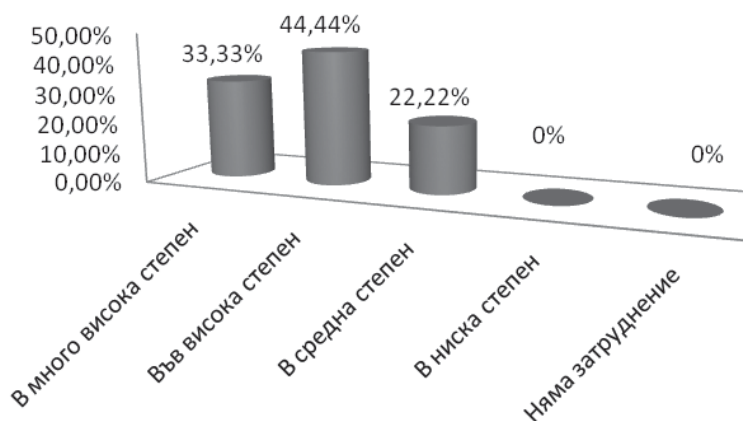
Близо 1/3 от преподавателите посочват „висока честота“ и „средна честота“ на наблюдаваните нарушения на правилата за асептика и антисептика от студентите. „Много висока честота“ отбелязват 16,66% от анкетираните преподаватели, а „липса на затруднения“ – 11,11%. Тези резултати показват, че една малка част от студентите се справят без да допускат грешки, но има и малка част – допускащи много грешки.

Изграждането на манипулативните умения на студентите се определя до голяма степен от техните индивидуални качества и по-конкретно по отношение на тяхната сръчност.

Приблизително половината от преподавателите определят степента на затрудненията на студентите по отношение на сръчността и прецизността като „висока“, а повече от 1/3 – като „много висока“. Трябва да се отбележи фактът, че липсват отговори, посочващи, че студентите се справят с тази задача в „ниска степен“ или „без затруднения“.

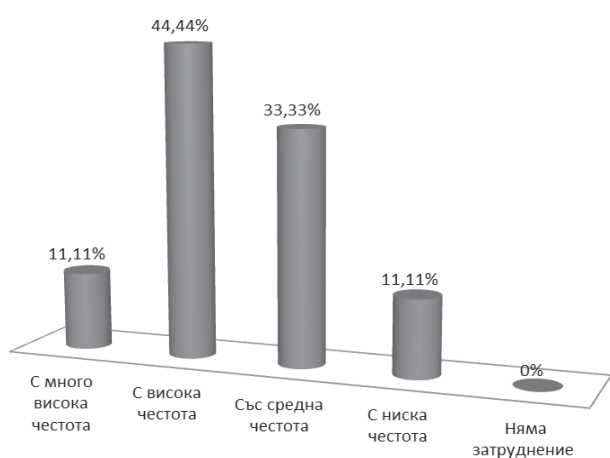
Фиг. 3. Честота на нарушението на правилата за асептика и антисептика от студентите при усвояване на инжекционните техники

Фиг. 4. Затруднения на студентите при изпълнение на инжекционните техники по отношение на сръчност и прецизност

Според посочените данни е необходимо да се създадат възможности на студентите да развиват и усъвършенстват своите умения, които да им позволят да се справят по-успешно с тези манипулации. Въвеждането на подготвителни упражнения, които да включват елементи от манипулациите, ще позволи на студентите да се чувстват по-уверени и сигурни.

Преподавателите определят честотата на нарушаване последователността на инжекционните техники от студентите преди всичко като „висока“ – 44,44%, и като „сред-

Фиг. 5. Честота на нарушаване последователността на инжекционните техники от студентите

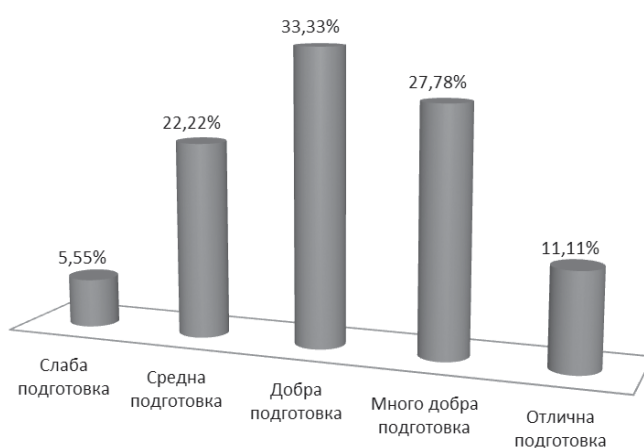
Най-висок е относителният дял на преподавателите (33,33%), определящи теоретичната подготовка на студентите като „добра“. На второ място – 27,78% са смятащите я за „много добра“, а на трето място – 22,22%, за „средна“. Тези резултати определено разкриват необходимостта от повишаване на контрола върху теоретичната подготовка на студентите, преди да започнат практическата част от усвояването на манипулациите при извършване на инжекционните техники.

Изводи

Проблемите при усвояването на инжекционните техники от обучаващите се студентите в специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ според преподавателите са свързани основно със затрудненията на

на“ – 33,33%. Според получени данни, грешките, допускани от студентите, са свързани с научаване на последователността от действия при извършване на тези манипулации.

Необходимо е да се изучават по-задълбочено причините за проблемите, с които се срещат обучаваните. Студентите трябва да са добре подготвени теоретично, за да не допускат пропуски и грешки при практическото извършване на манипулациите. Мнението на преподавателите по отношение на теоретичната подготовка на студентите е представено на фиг. 6.

Фиг. 6. Степен на подготовка и теоретични знания при усвояване на инжекционните техники

студентите при спазването на алгоритъма на манипулациите, спазването на правилата за асептика и антисептика и по отношение на качествата „сръчност“ и „прецизност“. Преподавателите считат, че теоретичната подготовка на студентите е недостатъчна, което води до чести грешки при спазването на последователността на тези манипулации.

Усвояването на манипулативни умения от студентите по време на учебно-практическите упражнения е предпоставка за активното им включване в клиничната практика и за самостоятелност по време на преддипломния стаж. За да се постигнат по-добри резултати в практическото обучение на студентите, е необходимо преподавателите да повишат контрола по отношение на теоретичните им знания и да се предоставят условия на обучаваните студенти за самостоятелна подготовка.

Проучването е осъществено с Градн на МУ – София, Договор № 59/27.05.2016

Библиография

1. Александрова, М. Съвременни тенденции в обучението на медицинските сестри. С., 2007.
2. Андонова, А. Обучението на медицинските сестри – роля на мотивацията. Стара Загора, 2013, с. 33.
3. Василева Н. Професията медицинска сестра – мотивация и призвание, Изд. Централна медицинска библиотека – Медицински университет – София, 2015.
4. Воденичаров, Ц., М. Митова, С. Младенова. Медицинска педагогика. С., Изд. Артик 2001, 2008.
5. Младенова, С. Методика на обучението по практика по специалностите от професионално направление „Здравни грижи“. Централна медицинска библиотека, Медицински университет – София, 2015 г.
6. Попов, Т. Студентът като субект на обучението. С., 2006 изд. ИИК „Везни“.
7. Benbow, W., G. Jordan. A handbook for student nurses, Introducing key issues relevant for practice. Lantern Publishing Limited, UK, 2015, 38-39.

✉ Адрес за кореспонденция:

Доц. Мария Димитрова, дм
Катедра „Здравни грижи“
Факултет „Обществено здраве“, МУ
ул. Бяло море № 8
1527 София
e-mail: maria.id@abv.bg

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
ЦЕНТРАЛНА МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

АБОНАМЕНТЕН СПИСЪК – 2017

Заглавие	Периодичност	Годишен абонамент в лв.
Acta Medica Bulgarica (на англ. език)	2	20
Акупунктура	2	14
Български медицински журнал	3	30
Детски и инфекциозни болести	2	16
Ендокринни заболявания	2	14
Медицински мениджмънт и здравна политика	4	28
Медицински преглед	6	48
Неврология и психиатрия	2	14
Обща медицина	4	32
Сестринско дело	3	24
Съвременна стоматология	2	20
Сърдечно-съдови заболявания	3	30

За контакти:

Д. Андреева, Сн. Стоянова, Й. Везирова

ОТДЕЛ НАУЧНА МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАЦИЯ

(сградата пред Администрацията на Александровска болница)

ЦЕНТРАЛНА МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

ул. "Св. Г. Софийски" № 1, 1431 София

☎ 02 952-59-20, 02 952-05-15, 02 952-16-45, 02 952-23-93

Стойността на абонамента може да се преведе и с пощенски запис, или по сметка

ЦМБ – IBAN BG 31 BPB1 7940 3163 9820 01, ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ,

BIC код: BPB1BGSF, Номер по ДДС: 831385737.